

SEKCE PRO INSOLVENČNÍ PRÁVO

Dne 29.3.2023 zasedala Sekce pro insolvenční právo České advokátní komory (dále jen „Sekce“). Předseda Sekce JUDr. Michal Žižlavský přivítal přítomné členy a hosty z Ministerstva spravedlnosti (MSp) a zahájil zasedání Sekce.

STAV IMPLEMENTACE EVROPSKÉ SMĚRNICE O PREVENTIVNÍ RESTRUKTURALIZACI

Náměstek ministra Mgr. Antonín Stanislav, Ph.D. informoval o tom, že návrh zákona o preventivní restrukturalizaci již prošel prvním čtením v Poslanecké sněmovně ČR. Byl přikázán k projednání Ústavně-právnímu výboru (ÚPV) a Hospodářskému výboru. Případné pozměňovací návrhy z Hospodářského výboru budou podány do 18.4.2023. ÚPV zatím návrh neprojednal. MSp počítá s podporou návrhu na zrušení opakovaných zkoušek insolvenčních správců se zvláštním povolením, což již Sekce projednávala.

ÚZKÁ MÍSTA NÁVRHU ZÁKONA O PREVENTIVNÍ RESTRUKTURALIZACI

Předseda Sekce JUDr. Michal Žižlavský poukázal na to, že vidí především dva okruhy témat, která jsou důležitá pro to, aby se preventivní restrukturalizace využívala v praxi:

1. Téma zdanění při restrukturalizaci závazků dlužníka

Michal Žižlavský označil toto téma za stěžejní, neboť bude-li zdaněno prominutí části dluhů v preventivní restrukturalizaci, nebudou podnikatelé v praxi motivováni, aby toto restrukturalizační opatření využívali. Ukázaly to již poznatky ze soudních reorganizací, kde se úprava a soudní praxe vyvíjela směrem k tom, nedanit restrukturalizované závazky.

2. Téma, zda má být již vstupní fáze preventivní restrukturalizace veřejná

Michal Žižlavský poukázal na to, že z poslední verze předlohy, konkrétně z ustanovení § 6 odst. 3 návrhu zákona plyne, že zahájení preventivní restrukturalizace musí podnikatel oznámit restrukturalizačnímu soudu. Ustanovení § 47 pak zní: *Restrukturalizační řízení se zahajuje dnem, kdy je restrukturalizačnímu soudu podnikatelem oznámeno zahájení preventivní restrukturalizace: toto oznámení se považuje za návrh na zahájení restrukturalizačního řízení.* Ve smyslu ustanovení § 113 návrhu zákona bude třeba zveřejnit spisovou značku restrukturalizačního řízení v restrukturalizačním rejstříku. Zde bude tudíž zjistitelné již samo zahájení preventivní restrukturalizace. Na tom nic nemění ani to, pokud bude dočasně publikace v restrukturalizačním rejstříku nahrazena publikací ve sbírce listin obchodního rejstříku.

K tomu Mgr. Petr Sprinz, Ph.D., LL.M. doplňuje poukaz na ustanovení § 114 a Mgr. Tomáš Brožek, LL.M. ještě odkaz na ustanovení § 112 odst. 2 návrhu zákona. Oba vidí jako problematické i to, že bude, byť dočasně, publikována informace například o všeobecném moratoriu nikoliv v restrukturalizačním rejstříku, ale jen ve sbírce listin obchodního rejstříku. Poukázali na situaci velkých institucionálních věřitelů, kteří mohou mít technický problém sledovat záznamy u všech dlužníků ve sbírce listin na denní bázi.

Náměstek Ing. Bc. Radomír Daňhel, MBA, LL.M. potvrdil technické problémy, spojené s vytvořením restrukturalizačního rejstříku. Jednak je potřeba vytvořit funkčně zcela nové řešení a pak je zde potřeba vysoutěžít dodavatele. S ohledem na tyto faktory, jakož i na způsob financování vzniku nového rejstříku, není reálné očekávat jeho spuštění dříve než 1. července 2024. Proto se zvolilo dočasné řešení, neboť implementační lhůta směrnice o restrukturalizaci a insolventnosti již uplynula. Nevidí jako reálný jiný postup, než dočasné zveřejňování předepsaných informací ve sbírce listin, a to do doby, než bude spuštěn plně funkční restrukturalizační rejstřík. Možné je pouze zkrátit co nejvíce dobu, po kterou bude využíváno dočasné řešení.

Petr Sprinz se ještě vrátil k tématu ad 1. Potvrdil, že také považuje za problém, že v současném návrhu absentuje osvobození od daně z příjmu právnické osoby pro případ prominutí dluhu na základě restrukturalizačního plánu, a to na rozdíl od prominutí dluhu v soudní reorganizaci. Tomáš Brožek k tomu doplnil, že u preventivní restrukturalizace na rozdíl od reorganizace není výslovně upravena možnost věřitelů nárokovat si poměrnou vratku na již uhrazeném DPH u té

části pohledávky, která bude dlužníku prominuta. Pak je otázkou, do jaké míry bude preventivní restrukturalizace pro věřitele atraktivní v konkurenci s předbalenou reorganizací.

Předseda Sekce toto téma uzavřel s tím, že bude vhodné seznámit širší advokátní veřejnost s novými tématy, která přináší implementace evropské směrnice o restrukturalizaci a insolvenční, nový zákon o preventivní restrukturalizaci a novela insolvenčního zákona. K tomuto účelu bude sloužit speciální číslo Bulletinu advokacie 1-2/2024, věnované restrukturalizacím a insolvencím, jehož přípravou jej pověřilo představenstvo České advokátní komory.

PROVOZOVNY INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ

Přítomní náměstci ministra spravedlnosti informovali o tom, že MSp se aktuálně zamýšlí nad vhodností současné regulace, která se týká provozoven insolvenčních správců. V minulosti byl nadužíván represivní přístup, jehož důsledky řeší MSp dodnes. MSp nepovažuje nadužívání nástrojů represe za funkční a hledá jiné způsoby s vědomím toho, že je potřebné zachovat práva účastníků řízení a osob zúčastněných na řízení.

Členové Sekce ocenili změnu přístupu současného vedení MSp s tím, že kultivaci insolvenčního prostředí prospívá, když MSp s insolvenčními správci a advokáty komunikuje a zabývá se věcmi, které jsou pro fungování systému podstatné a neupíná se na formalistickou reprezi, která ztěžuje administraci insolvenčních řízení.

Co se týče provozoven, členové Sekce mají za to, že současný systém funguje. Pokud by mělo dojít k jeho změně, jeví se rizikové dvě situace. První z nich je ta, že by se umožnil všem správcům celorepublikový výkon funkce. To může například u samostatných správců narážet na jejich dostupnost, čímž by mohla být dotčena již zmíněná práva účastníků řízení a osob zúčastněných na řízení. Druhá riziková možnost je ta, že by se naopak koncentrovala činnost správců pouze do krajských obvodů insolvenčních soudů.

Co se týče prvního zmíněného modelu, je potřeba ještě doplnit, že případný elektronický kontakt správce s dlužníkem naráží na nedostatečné technické vybavení a schopnost pracovat s výpočetní technikou na straně velké části dlužníků.

Co se týče druhé rizikové možnosti, vrácení správců do obvodů krajských insolvenčních soudů by vedlo k posílení regionalizace aplikační praxe a jejímu rozštěpení, což není žádoucí, jak již ukázala praxe. Mohlo by také dojít k migraci sídel insolvenčních správců do krajů s aktuálně vyšším nápadem a zpět, což by vyvolalo nestabilitu a chaos.

Členové Sekce považují toto téma za zásadní. Dohodli se proto na zřízení pracovní skupiny, která zohlední vše, co k tomu bylo dnes řečeno a připraví na příští Sekci podrobnější podkladový materiál. Sekce schválila následující členy pracovní skupiny:

JUDr. Pavel Berger

Mgr. Petr Veselý

JUDr. Adam Sigmund

Mgr. Pavel Ubr

JUDr. Jaromír Císař, Ph. D.

Organizaci práce skupiny pověřili její členové Mgr. Petra Veselého.

NÁVRH ZÁKONA O NEVÝKONNÝCH ÚVĚRECH

Člen sekce JUDr. Adam Sigmund referoval o obsahu návrhu zákona o trhu s nevýkonnými úvěry. Po proběhlé diskusi se členové Sekce shodují v tom, že kritéria pro správce jsou v návrhu zákona přísnější než ve směrnici a že je vhodné vypustit z návrhu:

1. Licencování *všech* osob, které pracují s pohledávkami (nejenom profesionálně), což se týká § 2 návrhu.
2. Potřebu licence pro advokáty, kteří pracují s pohledávkami, což směrnice nepožaduje, a je to zahrnuto ve výkonu advokacie (§ 3 odst. 1) – otázkou je, zda poslední verze návrhu zákona již obsahuje řešení v § 3 odst. 1 písm. b) návrhu. V tomto směru by určitě nebylo dobře, aby regulace dopadala na advokáty, kteří spravují pohledávky klientů.
3. Potřebu licence pro insolvenční správce. Z návrhu zákona, zejména z ust. § 9 odst. 1 písm. b) a odst. 2) (nesprávně v návrhu označen jako odstavec 1)), není úplně zřejmé, zda v případě úpadu správce nevýkonného úvěru by mohl ustanovený insolvenční správce

tohoto správce nevýkonného úvěru prodat spravované nevýkonné úvěry jinému subjektu, pokud by neměl licenci. To by mohlo zablokovat činnost insolvenčních správců. Navrhuje se rozšířit výjimku dle § 3 odst. 1 písm. b) na insolvenční správce. Tuto připomínku je třeba doplnit nad rámec připomínky ČAK č.j. 07.32-000005/23.

RÚZNÉ

Členové Sekce obdrželi před jednáním podnět advokáta Mgr. Martina Ludvíka, který se týká postupu při uplatnění odměny za seps návrhu na povolení oddlužení. Členové Sekce se shodují v tom, že není důvod měnit dřívější stanovisko Sekce, konané dne 5. 9. 2018, které zní následovně (citace ze zmíněného zápisu, bodu 1.3. odst. 4):

V principu tak přicházejí v úvahu tyto možnosti postupu ohledně odměny dle 1.1.4.a):

- a) advokát přijme odměnu od dlužníka (příp. jiné osoby) před zahájením insolvenčního řízení, jeho pohledávka zanikne a není třeba ji uplatňovat (vymáhat) postupem dle § 203 IZ,*
- b) advokát přijme od dlužníka zálohu na odměnu před zahájením insolvenčního řízení, po zahájení řízení uplatní svou pohledávku postupem dle § 203 IZ, pak využije složenou zálohu v souladu s pokyny klienta k uspokojení své pohledávky a oznámí zánik pohledávky insolvenčnímu správci (arg. § 203 odst. 1 věta druhá IZ),*
- c) advokát po podání návrhu na povolení oddlužení uplatní svou pohledávku v insolvenčním řízení, vyčká, až bude uhrazena, a nebude-li uhrazena bez zbytečného odkladu, povede o její zaplacení spor (§ 203 odst. 4 IZ).*

Doporučení Sekce zní, aby MSp zohlednilo existenci toto stanoviska ve svých výstupech.

V Praze dne 29. března 2023

Ověřil a schválil:

JUDr. Michal Žižlavský, předseda Sekce pro insolvenční právo

Sepsala:

Mgr. Kamila Šrolerová, Odbor vnější a vnitřní legislativy